

Projekt

z dnia 26 lutego 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W PRZECŁAWIU**

z dnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia „Programu wspierania rodziny w gminie Przecław na lata 2025-2027”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.), art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 49)

**Rada Miejska w Przecławiu
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się „Program wspierania rodziny w Gminie Przecław na lata 2025-2027” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Przecławia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miejskiej w Przecławiu

z dnia 27 lutego 2025 r.

Program wspierania rodziny w gminie Przecław na lata 2025-2027

I. WSTĘP

Rodzina jest najstarszą i najbardziej trwałą formą współżycia społecznego, spotykaną we wszystkich epokach, kulturach i społeczeństwach. Według klasycznych definicji rodzina określana jest jako podstawowa grupa społeczna, na której opiera się społeczeństwo. Jako swoista kategoria społeczna podlega ciągłym zmianom wynikającym z jej funkcjonowania w szerszych kontekstach społeczno - kulturowych. Kształt i funkcjonowanie rodziny zależą w istotny sposób od świata społecznego, zewnętrznego w stosunku do niej. Społeczeństwo globalne oparte na zhierarchizowanych układach społecznych, istotnie wpływa na rodzinę modyfikując jej strukturę, funkcjonowanie oraz mentalność samych jej członków. Jedną z współczesnych definicji określa rodzinę jako grupę społeczną składającą się z pewnej liczby jednostek pozostających w określonych pozycjach, rolach w stosunku do siebie i która ma własny system wartości oraz normy regulujące zachowanie jednostek w sprawach ważnych dla grupy, a zatem rodzice i dzieci występują w określonych rolach i zajmują określone pozycje w strukturze wewnętrznej rodziny.

Pojęcie „rodziny” ma również ustawową definicję. Zawarta jest w ustawie o pomocy społecznej. Zgodnie z jej treścią rodzina to osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące. Faktyczny związek, o jakim mowa w tej definicji, oznacza codzienne współdziałanie osób, zmierzające do lepszego zaspokojenia ich potrzeb bytowych, w tym mieszkaniowych, żywnościowych i polegających na zapewnieniu dochodu stanowiącego źródło utrzymania

Na wzorzec rodziny, funkcjonujący w danym społeczeństwie, wpływ mają takie czynniki jak: poziom rozwoju społeczno - gospodarczego i kulturowego, obowiązujące wartości i normy, które wynikają z tradycji świeckiej lub religijnej, siła kontroli społecznej, a także przemiany społeczno - gospodarcze, ideologiczne, polityczne, rozwój nauki (szczególnie medycyny) oraz stan polityki społecznej i oświaty. Ze względu na siłę oddziaływania poszczególnych czynników wyróżnia się różne modele rodziny, zależnie od przyjętego kryterium klasyfikacji. Modele te zwykle wzajemnie się przenikają. Dominujące normy społeczne i przyjęty światopogląd mają wpływ na funkcjonowanie rodziny, w szczególności na podział obowiązków w ramach związku i wypełnianie szeregu różnego rodzaju funkcji, a zwłaszcza ekonomicznej, emocjonalnej, seksualnej, prokreacyjnej, opiekuńczej, wychowawczej, kulturowej, rekreacyjnej. Spełnianie tych funkcji jest jednoczesnym wypełnieniem naturalnych potrzeb członków rodziny.

Państwo, jako forma organizacji społeczeństwa, powinno wspierać rodzinę, szczególnie w jej funkcji reprodukcyjnej, opiekuńczej i wychowawczej. Uniwersalnym prawem każdego dziecka jest wychowywanie się w rodzinie biologicznej. W sytuacji gdy zarówno biologiczni jak i adopcyjni rodzice nie wypełniają w sposób właściwy w danej społeczności swoich funkcji, konieczne jest udzielenie im stosownego wsparcia instytucjonalnego. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Jak wskazuje wspomniana ustawa wsparcie dla rodziców przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych powinno w szczególności polegać na: analizie sytuacji rodziny i jej najbliższego środowiska oraz przyczyn kryzysu, rozwijaniu jej umiejętności opiekuńczo - wychowawczych, podnoszeniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania, pomocy w integracji rodziny, przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej, dążeniu do jej reintegracji ze społeczeństwem.

II. PODSTAWA PRAWNA

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na samorząd gminy obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Niniejszy program jest więc wypełnieniem ustawowych wymogów. Stanowi charakterystyczną dla tej problematyki analizę sytuacji rodzin z terenu gminy Przecław, w tym rodzin dotkniętych kryzysem ze względu na trudności opiekuńczo – wychowawcze, na problemy przemocy. Zawiera propozycję strategicznych rozwiązań, które pozwolą rodzinom znajdującym się w kryzysie odzyskać poczucie własnej sprawczości i powrócić do prawidłowego wykonywania zadań i funkcji wynikających z jej istoty. Przede wszystkim pozwolą na prawidłowe wypełnianie pożądaných ról społecznych, w tym prawidłowy rozwój dzieci w rodzinach biologicznych lub umożliwią powrót do niej, w sytuacji zdarzenia jego umieszczenia w pieczy zastępczej.

Tworząc niniejszy program oparto się na ustawowym założeniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i na rzecz dzieci. Współpraca ta służyć ma dobru rodziny, a w szczególności dzieci. Kształtując system wspierania rodziny ustawodawca zastrzegł, że wsparcie instytucjonalne ma charakter pomocniczy i odbywa się za zgodą rodziny i przy jej aktywnym udziale. Ma uwzględnić zasoby własne rodziny oraz źródła wsparcia zewnętrznego.

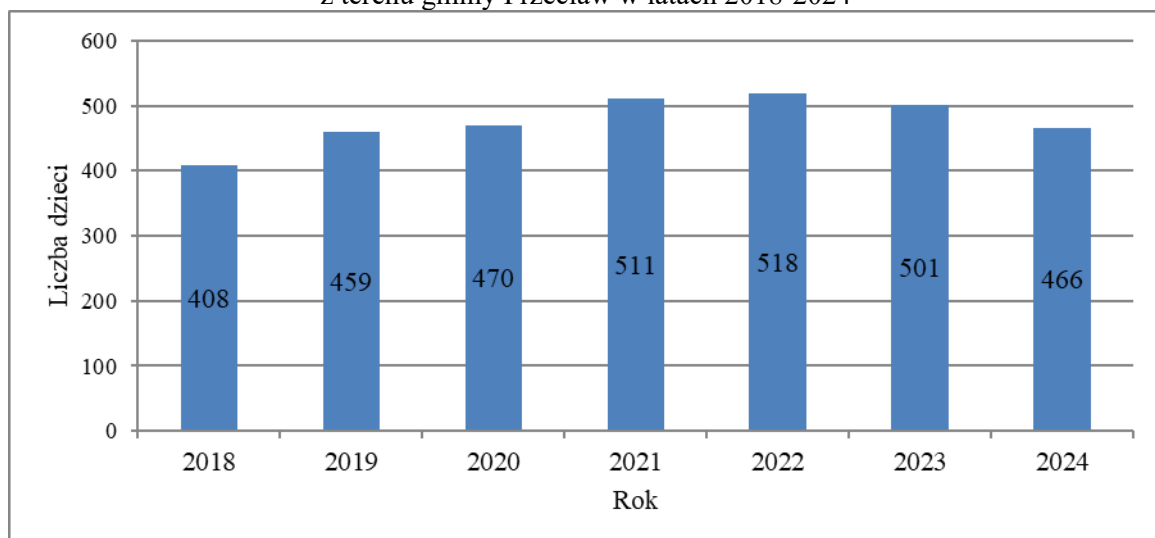
Kierując się ustawowymi wytycznymi niniejszy dokument proponuje zastosowanie kompleksowych rozwiązań na rzecz wsparcia rodziny zmagającej się z trudnościami opiekuńczo- wychowawczymi, możliwych do zastosowania w ramach posiadanych zasobów.

III. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE PRZECŁAW

Gmina Przecław jest gminą miejsko – wiejską, położoną w północno – zachodniej części województwa podkarpackiego, w powiecie mieleckim. Zajmuje obszar 134 km², który zamieszkuje według stanu na koniec 2024 r. - 11 987 mieszkańców. Siedzibą gminy jest miasto Przecław. W skład gminy oprócz Przecławia wchodzi 10 innych miejscowości: Biały Bór, Błonie, Dobrynin, Kielków, Łączki Brzeskie, Podole, Rzemień, Tuszyma, Wylów i Zaborce.

W zakresie infrastruktury społecznej przyjaznej rodzinom nuklearnym (pokolenie dzieci i rodzice) gmina Przecław od 2020 r. w pełni zabezpiecza potrzeby dotyczące opieki i nauki przedszkolnej oraz opieki nad dziećmi do 3-go roku życia. W rozpatrywanym okresie na terenie gminy funkcjonowało od 17 do 21 oddziałów przedszkolnych, do których uczęszczało kolejno 408 dzieci w 2018 r., 459 dzieci w 2019 r., 470 dzieci w 2020 r., 511 w 2021 r., 518 w 2022 r., 501 w 2023 r. i 466 w 2024 r. Natomiast od lutego 2020 r. samorząd w ramach funkcjonującego żłobka na 56 miejsc zapewnia opiekę instytucjonalną nad dziećmi do lat 3.

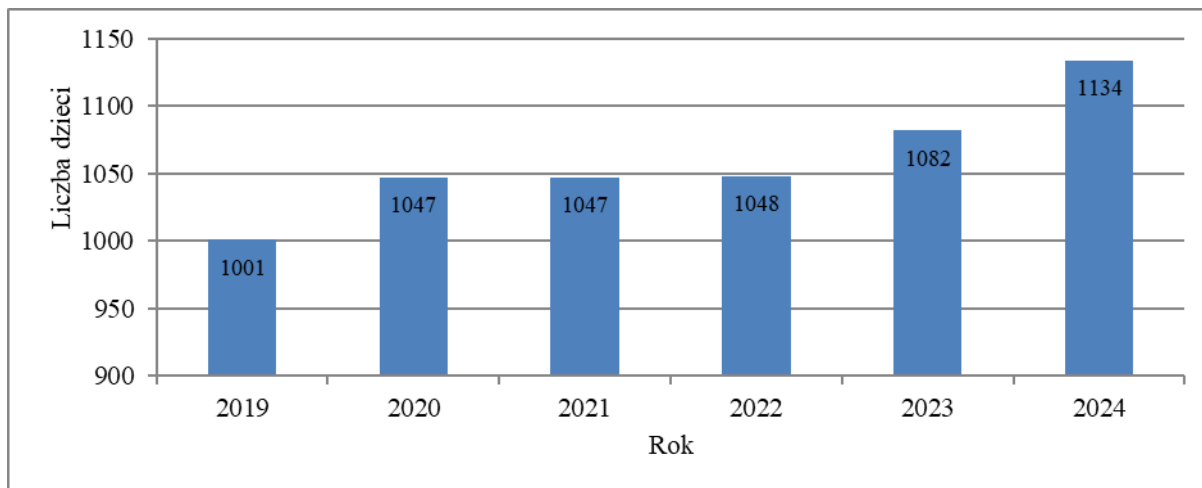
Wykres 1 Dynamika zmian liczby dzieci uczęszczających do oddziałów przedszkolnych w placówkach z terenu gminy Przecław w latach 2018-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Przecławiu

Potrzeby nauki szkolnej w zakresie podstawym zabezpieczane są w ramach 6 szkół rozłożonych względnie równomiernie na terenie całej gminy. W analizowanym okresie do szkół tych, według stanu na początek roku szkolnego, uczęszczała następująca liczba uczniów: 2019 r. - 1001, 2020 r. - 1047, 2021 r. 1047, 2022 r. 1048, 2023 r. - 1082 i 2024 r. - 1134. Ponadto w ramach zajęć pozaszkolnych dzieci mają możliwość uczestnictwa w zajęciach artystycznych organizowanych przez Dom Kultury w Przecławiu oraz w zajęciach sportowych organizowanych przez lokalne kluby piłkarskie, w szczególności w Przecławiu i Tuszynie.

Wykres 2 Dynamika zmian liczby dzieci uczęszczających do szkół podstawowych z terenu gminy Przecław w latach 2019-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Przecławiu

Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przecławiu w formie świadczeń pomocy społecznej w rozpatrywanym okresie 2019 – 2024 r. systematycznie z roku na rok spada. W stosunku do 2019 r. spadek ten wyniósł blisko 47%. Średniorocznie stanowi to 179 rodzin. W analogicznym okresie sprzed 5 lat liczba ta wynosiła 224. Spadek ten spowodowany jest bardzo dobrą sytuacją na lokalnym rynku pracy oraz przesunięciem akcentów wsparcia dla rodzin na nowe świadczenia socjalne, które obecnie nie są już realizowane w ramach systemu pomocy społecznej.

Tab. 1 Dynamika zmian w zakresie liczby ludności oraz liczby rodzin i osób w tych rodzinach uprawnionych do świadczeń realizowanych przez MOPS w Przecławiu

Lp.	Wyszczególnienie	Rok					
		2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Liczba ludności	11 977	11 980	11 969	11 966	11 960	11 987
2	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	264	176	171	182	138	140
3	Liczba osób w rodzinach korzystających ze świadczeń pomocy społecz.	790	514	464	461	342	320
4	Liczba rodzin uprawnionych do pomocy z powodu bezradności opiekuńczo - wychowawczej	19	9	9	6	3	8
5	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia w formie pracy socjalnej	227	40	34	41	39	57
6	Liczba osób w rodzinach, w których prowadzono pracę socjalną	582	121	109	131	119	173
7	Liczba rodzin uprawnionych do zasiłku rodzinnego oraz dodatków	485	413	365	262	198	165
8	Liczba rodzin uprawnionych do świadczenia wychowawczego	1459	1435	1533	1365	0	0
9	Liczba rodzin uprawnionych do zasiłku pielęgnacyjnego na dziecko do 16 roku życia	102	119	139	112	121	124

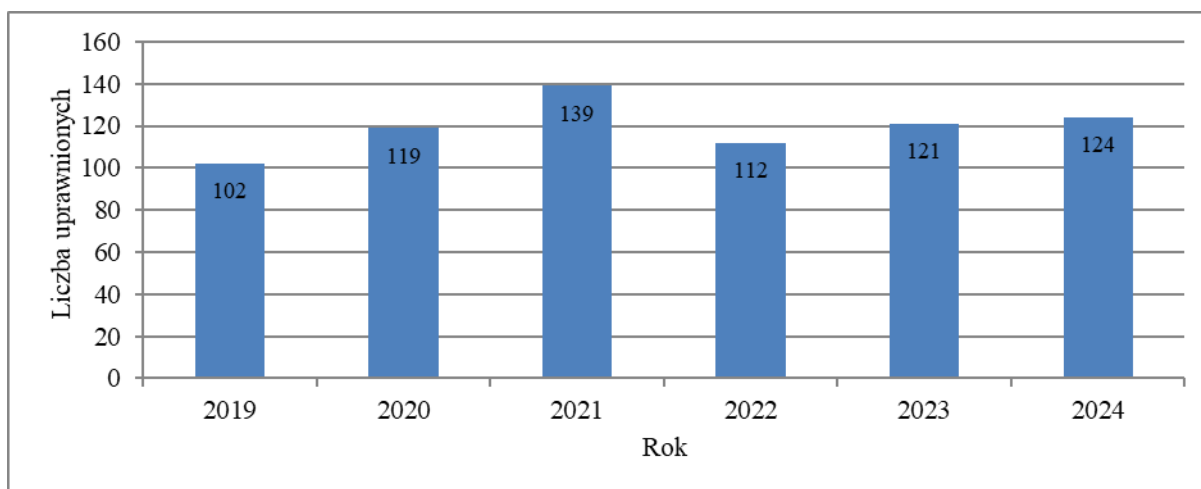
10	Liczba rodzin uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego	37	31	32	29	26	25
11	Liczba rodzin korzystających z wsparcia asystenta rodziny	13	13	9	11	11	13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Przecławiu

Liczba osób wchodzących w skład rodzin korzystających ze wsparcia w formie świadczeń pomocy społecznej, wykazuje również malejącą tendencję. W rozpatrywanym okresie zanotowano blisko 60% spadek. Przeciętnie uprawnionych było 482 osób, co stanowi 4,02 % ogółu mieszkańców gminy. W analogicznym okresie sprzed 5 lat stanowiło to 5,8% ogółu mieszkańców gminy. Średniorocznie w 73 rodzinach prowadzono pracę socjalną, a liczba osób w tych rodzinach wyniosła średnio 206. W tym zakresie istnieje tendencja stałego poziomu zjawiska, z wyjątkiem lat skrajnych. Średniorocznie w 9 przypadkach powodem przyznania pomocy była bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Wsparciem w formie zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku w rozpatrywanym okresie 2019 – 2024 objętych było średniorocznie 315 rodzin, natomiast świadczenia z tytułu niepełnosprawności dzieci do 16 roku życia pobierało średniorocznie 119 rodziców. W zakresie uprawnień do świadczeń z tytułu niepełnosprawności dzieci mieliśmy do czynienia z tendencją nagłego wzrostu i powrotu do stabilizacji. Spowodowane było to przede wszystkim ustawodawstwem okołopandemicznym. W 2019 r. średniorocznie 102 dzieci w wieku do 16 roku życia posiadało orzeczenie o niepełnosprawności uprawniające do zasiłku pielęgnacyjnego, w 2020 r. nastąpił wzrost do 119, w 2021 r. do 139, w 2022 r. liczba ta spadła do 112, w 2023 r. wzrosła do 121, natomiast w 2024 r. średnioroczna liczba dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością uprawniającą do zasiłku pielęgnacyjnego wynosiła 124.

Wykres 3 Dynamika liczby dzieci zamieszkałych w gminie Przecław uprawnionych w latach 2019-2024 do zasiłku pielęgnacyjnego z tytułu posiadania orzeczenia o niepełnosprawności

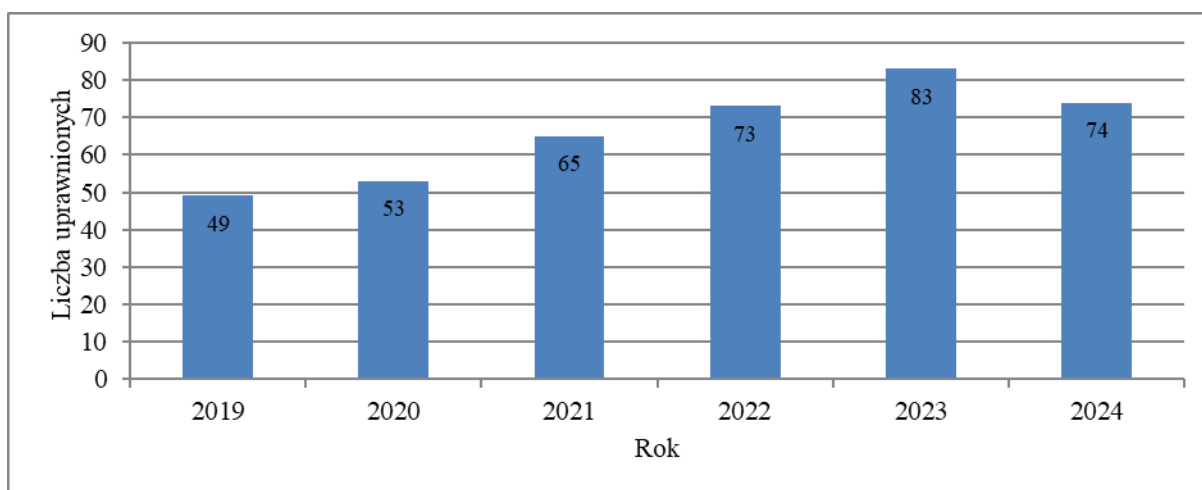
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Przecławiu

Problem niepełnosprawności w stopniu znacznym dzieci powyżej 16 roku życia i tych poniżej tego wieku ze wskazaniem do stałej opieki i współudziału opiekuna w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji również miał podobną tendencję. Według danych MOPS w Przecławiu za 2019 r., średniorocznie 49 rodziców było uprawnionych do świadczeń z tytułu sprawowania opieki nad niepełnosprawnymi dziećmi, w 2021 r. średniorocznie 65, w 2023 r. średniorocznie 83, natomiast w 2024 r. średnioroczna liczba spadła do 74. Rodziny te wymagają szczególnego wsparcia z uwagi na konieczność sprawowania wzmożonej i praktycznie stałej opieki nad dziećmi. Aby częściowo odciążyć rodziców w trudzie opiekuńczym od 2022 r. samorząd gminy realizuje program opieki wytchnieniowej. W 2022 r. z programu opieki wytchnieniowej skorzystało 14 rodzin, w 2023 r. – 21 rodzin, a w 2024 r. – 18 rodzin.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują dziecku do ukończenia przez nie 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia 25 roku życia. Natomiast jeżeli posiada orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – świadczenie przysługuje bezterminowo. W przypadku świadczeń z funduszu alimentacyjnego istnieje względnie stały trend pod względem liczby rodzin i osób uprawnionych. W rozpatrywanym okresie ostatnich 6 lat liczba systematycznie spada, gdyż ubyło ponad 30%

świadczeniobiorców (z 37 do 25). Wpływ na to ma przede wszystkim niewłaściwie do potrzeb określony próg kryterium dochodowego.

Wykres 4 Dynamika zmian liczby rodzin zamieszkałych w gminie Przecław uprawnionych w latach 2019-2024 do świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym

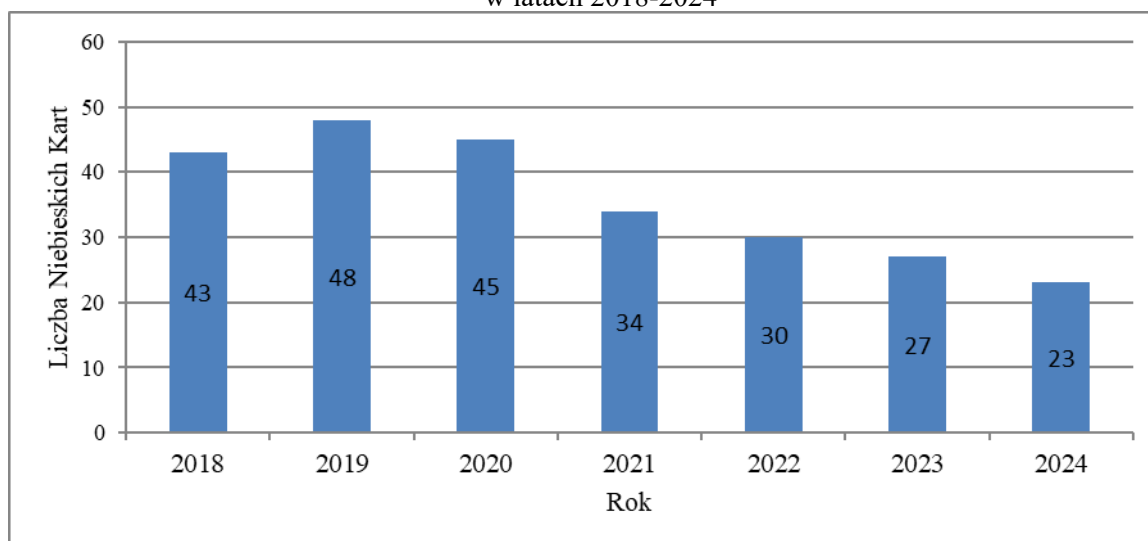

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Przecławiu

Dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych istnieje wsparcie w formie pomocy ze strony asystenta rodziny. Inicjatywa ta w gminie Przecław realizowana jest od 2011 r. Tą formą wsparcia dla rodzin w badanym okresie na potrzeby niniejszego opracowania objętych zostało kolejno 12 rodzin w 2017 r., 12 rodzin w 2018 r., 13 rodzin w 2018 r., 13 rodzin w 2019 r., 13 rodzin w 2020 r., 9 rodzin w 2021 r. 11 rodzin w 2022 r., 11 rodzin w 2023 r. i 13 rodzin w 2024 r.

Istotnym problemem dotyczącym rodziny z terenu gminy Przecław jest zjawisko przemocy domowej. W związku z instytucjonalizacją działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poprzez funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych, kwestia ta jest monitorowana od ostatniego kwartału 2011 r. Wówczas do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Przecław wpłynęło 3 Niebieskie Karty zawierające opis problemu przemocy w danej rodzinie z terenu gminy Przecław. W kolejnych latach liczba sporządzonych Niebieskich Kart systematycznie rosła i swój szczyt osiągnęła w 2017 r., w którym do Przewodniczącego Zespołu wpłynęło 64 formularze spraw przemocy w rodzinie. W ostatnich badanych latach dane w tym zakresie wyglądały następująco: 2018 r. – 43, 2019 r. – 48, 2020 r. – 45, 2021 r. – 34, 2022 r. – 30, 2023 r. – 27 i w 2024 r. – 23.

Wykres 5 Dynamika zmian liczby założonych „Niebieskich Kart” w gminie Przecław w latach 2018-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Przecław

W badanym okresie ostatnich 7 lat Zespół Interdyscyplinarny powoływał następującą liczbę grup roboczych: kolejno w 2018 r. – 9 grup roboczych, w 2019 r. – 11 grup roboczych, w 2020 r. – 12 grup roboczych, w 2020 r. – 8 grup roboczych, 2021 r. – 8 grup roboczych, 2022 r. - 9 grup roboczych, 2023 r. – 18 grup roboczych/diagnostyczno pomocowych, a w 2024 r. – 23 grupy diagnostyczno - pomocowe (zmiana nazwy wynika ze zmiany przepisów prawa). W pozostałych przypadkach w większości powoływano zespoły monitorujące ds. stanu bezpieczeństwa tych rodzin. Natomiast od września 2023 r. istnieje ustawowa konieczność powoływania obligatoryjnie grup diagnostyczno - pomocowych w każdym przypadku przemocy domowej.

Wobec rodzin dotkniętych przemocą domową podejmowano działania pomocowe mające na celu ograniczenie tego zjawiska. Zwieńczeniem pracy grup roboczych były wnioski o zakończenie procedury działań mających na celu rozwiązanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie. Jako uzasadnienie w zdecydowanej większości podawano prawdopodobieństwo ustania przemocy lub brak zasadności podejmowania dalszych działań. W 2018 r. wobec 11 rodzin, w 2019 r. wobec 21 rodzin, w 2020 r. wobec 23 rodzin, w 2021 r. wobec 6 rodzin, w 2022 r. – wobec 21 rodzin, w 2023 r. wobec 19 rodzin i w 2024 r. – 12 rodzin.

Przedstawiony wizerunek funkcjonowania rodzin dopełniają dane dotyczące dzieci przebywających w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Od dnia wejścia w życie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie tj. od 01.01.2012 r. w pieczy zastępczej umieszczono 26 dzieci, z czego trójka w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Obecnie w ramach pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych na koniec 2024 r. przebywało łącznie 4 dzieci, natomiast w placówce 2 dzieci. Natomiastw poprzednich rozpatrywanych latach liczba dzieci przebywających w pieczy oscylowała pomiędzy 4 a 5.

Skala zobrazowanych w postaci statystyk zjawisk przekładających się na problematykę rodzin i trudności opiekuńczo - wychowawczych wymaga wsparcia ze strony powołanych do tego instytucji, które pomogą rodzinom w prawidłowym wypełnianiu przez nie właściwych ról społecznych z tym związanych. Kierunek pracy z rodzinami wyznacza ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, kładąc w niej nacisk głównie na działania interdyscyplinarne, czyli współpraca specjalistów z różnych środowisk zawodowych działających na rzecz szeroko pojętego dobra dzieciii rodziny. Dokonana w następnej kolejności analiza SWOT pozwoli ukazać słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia systemu wsparcia rodzin dotychczas funkcjonującego na terenie gminy Przecław.

IV. ANALIZA SWOT

Mocne strony	Słabe strony
1. Wypracowany trwały system współpracy międzyinstytucjonalnej w związku z działaniami zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno – pomocowych w ramach przeciwdziałania przemocy domowej. 2. Dysponowanie doświadczoną kadrą pracowników socjalnych, psychologów i pedagogów szkolnych, oraz asystenta rodziny świadczącymi pomoc na rzecz dzieci i rodzin. 3. Możliwość korzystania ze wsparcia pomocy nauczyciela lub nauczyciela wspomagającego dla dzieci z określonymi deficytami, uczęszczającymi do szkół podstawowych. 4. Możliwość skorzystania rodzin z problemem uzależnienia ze wsparcia specjalistów terapii uzależnień finansowanego w ramach środków GKRPA. 5.Funkcjonująca infrastruktura społeczna m.in.: żłobek, przedszkola, przyszkolne świetlice, kluby i domy kultury, boiska Orlik oraz możliwość skorzystania z usług instytucji o zasięgu ponadgminnym tj. Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Przecławiu, Punktu Interwencji	1.Ograniczone możliwości finansowe budżetu gminy. 2. Brak placówki wsparcia dziennego. 3.Niewystarczające wsparcia dla rodzin z problemami osób niepełnosprawnych. 4.Niewystarczająca liczba organizacji pozarządowych skupiających swe działania na rzecz rodzin. 5.Nierównomierny terytorialnie dostęp do infrastruktury komunikacji publicznej. 6. Niski poziom kultury spożycia alkoholu. 7. Brak rodzin wspierających.

Kryzysowej i Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Mielcu 6. Rynek pracy pracownika i związany z tym niski poziom bezrobocia. 7. Usługi opieki wytchnieniowej dla rodzin z problemem niepełnosprawności. 8. Dostęp do asystenta osoby niepełnosprawnej. 9. Dostęp do infrastruktury komunikacji publicznej.	
Szanse	Zagrożenia
1. Utworzenie stałego stanowiska pracy asystenta rodziny. 2. Możliwość korzystania z opieki żłobkowej oraz edukacji przedszkolnej. 3. Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na wsparcie rodzin i podejmowanie innowacyjnych działań w rodzinach. 4. Możliwość wykorzystania środków dedykowanych dla OPS-ów z programów rządowych oraz Regionalnego Programu Operacyjnego. 5. Pozytywne nastawienie władz lokalnych do problemu rodzin z dysfunkcjami opiekuńczo – wychowawczymi. 6. Możliwość korzystania ze wsparcia pomocy nauczyciela lub nauczyciela wspomagającego dla dzieci z określonymi deficytami ze szkół podstawowych. 7. Zmiana ustawodawstwa umożliwiająca uzyskanie środków na dofinansowanie zatrudnienie szkolnych psychologów.	1. Niechęć rodzin dysfunkcyjnych do współpracy w ramach systemu pracy z rodziną. 2. Dziedziczenie patologicznych zachowań, w tym uzależnień. 3. Niska świadomość rodzin dysfunkcyjnych w zakresie możliwości uzyskania pomocy. 4. Brak wczesnej diagnostyki rodzin przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawcze. 5. Coraz bardziej skomplikowane problemy rodziny. 6. Występowanie uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży. 6. Występowania zjawiska tzw. rodzin wielo-problemowych. 6. Ograniczone zasoby kadrowe pomocy społecznej z uwagi na zwiększane zakresy ustawowych obowiązków.

V. CELE PROGRAMU

Cel główny Programu:

Poprawa kondycji i jakości życia rodzin zamieszkujących w gminie Przecław poprzez rozwijanie systemu wsparcia sprzyjającego utrzymaniu i ewentualnemu przywracaniu zdolności do pełnienia właściwych ról społecznych w ramach rodziny.

Podstawowym priorytetem w realizacji systemu wsparcia dla rodzin jest pełnienia właściwych ról społecznych przez jej członków, umożliwiających zachowanie trwałości osobowej rodziny, jej rozwoju w każdym obszarze życia społecznego, w której ewentualne zagrożenie występowania czynników uniemożliwiających prawidłowe jej funkcjonowanie jest odpowiednio szybko neutralizowane. W związku z tym umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje wyłącznie po wyczerpaniu wszystkich możliwych do zastosowania form pomocy rodzinie. Dlatego wszelakie działania instytucji zaangażowanych na rzecz pomocy rodzinie powinny zmierzać do utrzymania dziecka w rodzinie biologicznej.

Realizacja celu głównego będzie dokonywała się poprzez realizację następujących celów szczegółowych

Cele szczegółowe Programu:

1. Rozwój i integracja zespołów zadaniowych do spraw wsparcia na rzecz rodzin doświadczających trudności opiekuńczo – wychowawczych.

Działania:

- rozwijanie funkcjonującego w ramach struktury Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przecławiu systemu współpracy pomiędzy asystentem rodziny a pracownikami socjalnymi, umożliwiającego kompleksowe wsparcie dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,

- doskonalenie interdyscyplinarnej współpracy pomiędzy podmiotami, których przedmiotem pracy są problemy dzieci i ich środowiska rodzinnego (w szczególności pracownicy socjalni, asystent rodziny, szkolni pedagodzy, psychologzy i wychowawcy, kuratorzy sądowi, policjanci, pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu i Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Mielcu, pracownicy Poradni Leczenia Uzależnień Współzależnień w Przecławiu, Powiatowego Urzędu Pracy w Mielcu, dyrektorzy szkół z terenu gminy Przecław),
- zwiększanie kompetencji kadr pomocy społecznej oraz oświaty działających na rzecz dziecka i rodzin poprzez udział w szkoleniach i kursach,
- budowanie sieci wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez realizację wspólnych działań z lokalnym otoczeniem społecznym i obywatelskim, instytucjami publicznymi i partnerami lokalnymi.

2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu rodzin doświadczających trudności życiowych, w tym opiekuńczo-wychowawczych, poprzez udzielenie im wsparcia podnoszącego ich jakość życia oraz kompetencje rodzicielskie.

Działania:

- współpraca asystenta rodziny, działającego w porozumieniu z pracownikami socjalnymi, z rodzinami doświadczającymi trudności opiekuńczo - wychowawczych,
- organizowanie dostępu rodzinom doświadczającym trudności opiekuńczo - wychowawcze do poradnictwa specjalistycznego (pedagogicznego, psychologicznego, prawnego, zawodowego),
- podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałaniu przemocy domowej i zapobieganie jej skutkom,
- promowanie funkcji wsparcia społecznego poprzez współpracę rodzin wspierających z rodzinami doświadczającymi trudności w kwestiach opiekuńczo - wychowawczych,
- promowanie tworzenia grup wsparcia lub grup samopomocowych dla rodzin doświadczających trudności opiekuńczo-wychowawcze, mających na celu wymianę doświadczeń i dobrych praktyk wychowawczych,
- przygotowanie rodzin do powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej poprzez wypracowanie prawidłowych wzorców opiekuńczo – wychowawczych oraz poprawę ich warunków socjalno – bytowych,
- udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej,
- aktywizacja zawodowa członków rodzin dotkniętych bezrobociem,
- wspieranie rodzin wychowujących dzieci niepełnosprawne, rodziców samotnie wychowujących dzieci oraz rodzin wielodzietnych.

3. Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży, w tym szczególnie z rodzin dotkniętych problemem trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Działania:

- zapewnienie opieki przedszkolnej oraz opieki żłobkowej dla dzieci do lat 3,
- zapewnienie uczniom z niepełnosprawnościami indywidualnego i grupowego wsparcia w celu umożliwienia im realizacji prawa do rozwoju,
- wspieranie uczniów uzdolnionych i utalentowanych,
- organizowanie zajęć pozaszkolnych w ramach działalności instytucji kultury,
- organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dzieciom i młodzieży z rodzin wymagających wsparcia,
- organizacja festynów i imprez kulturalnych oraz sportowych,
- organizowanie opieki i zajęć w ramach szkolnych świetlic,
- stworzenie możliwości udziału w zajęciach sportowych w ramach lokalnych klubów sportowych, oraz w ramach zajęć na boiskach sportowych Orlik 2012.

4. Zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa osobistego i publicznego.

Działania:

- promowanie wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia,
- promowanie profilaktyki badań stanu zdrowia dzieci, młodzieży i dorosłych,
- realizowanie programów profilaktycznych, wspierających wychowanie dzieci i młodzieży, w tym z zakresie problematyki uzależnień i przemocy domowej,
- współpraca z Policją w zakresie monitorowania bezpieczeństwa rodzin dotkniętych przemocą domową i obszarów gminy, w których mogą istnieć zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców,
- podejmowanie na terenie gminy przedsięwzięć o charakterze edukacyjno-informacyjnym na temat uzależnień, przestępczości i jej skutków, w tym przemocy domowej.

VI. ADRESACI PROGRAMU

1. Rodziny z terenu gminy Przecław, w szczególności przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

2. Dzieci przebywające w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

VII. HARMONOGRAM REALIZACJI DZIAŁAŃ ORAZ ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Cel 1 Rozwój i integracja zespołów zadaniowych do spraw wsparcia na rzecz rodzin doświadczających trudności opiekuńczo – wychowawczych.					
Lp.	Nazwa działania	Termin realizacji	Źródło finansowania	Realizatorzy i partnerzy	Rezultat
1	Funkcjonowanie systemu współpracy pomiędzy asystentem rodziny a pracownikami socjalnymi.	2025-2027	Środki własne	MOPS Przecław	Poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci
2	Funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego na rzecz pracy z rodziną.	2025-2027	Środki własne	MOPS Przecław SP z terenu gminy Przecław	Szybsze reagowania na zagrożenia wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodziny.
3	Zwiększenie kompetencji kadr pomocy społecznej.	2025-2027	Środki własne Dotacje celowe	MOPS Przecław	Zwiększenie skuteczności świadczonej pomocy.
4	Budowa sieci wsparcia dla rodzin przeżywających trudności.	2025-2027	Środki własne Dotacje celowe	MOPS Przecław	Skuteczniejsze motywowanie do zmiany w rodzinach przeżywających trudności.
Cel 2 Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu rodzin doświadczających trudności życiowych, w tym opiekuńczo-wychowawczych, poprzez udzielenie im wsparcia podnoszącego ich jakość życia oraz kompetencje rodzicielskie.					
Lp.	Nazwa działania	Termin realizacji	Źródło finansowania	Realizatorzy i partnerzy	Rezultat
1	Praca asystenta rodziny z rodzinami.	2025-2027	Środki własne Dotacje celowe	MOPS Przecław	Kształtowanie prawidłowego modelu funkcjonowania rodziny.
2	Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin.	2025-2027	Środki własne Dotacje celowe	MOPS Przecław	Wzrost kompetencji z zakresu prawidłowego funkcjonowania rodziny.
3	Przeciwdziałanie przemocy domowej.	2025-2027	Środki własne	MOPS Przecław	Zapewnienie bezpieczeństwa rodzinom dotkniętym przemocą domową.
4	Funkcjonowanie rodzin wspierających.	2025-2027	Środki własne Dotacje celowe	MOPS Przecław	Wzmacnianie solidarności społecznej i prawidłowych wzorów działania.
5	Funkcjonowanie grup	2025-2027	Środki własne	MOPS Przecław	Wymiana doświadczeń i

	wsparcia i grup samopomocowych.		Dotacje celowe		wdrażanie dobrych i sprawdzonych praktyk.
6	Prowadzenie pracy z rodzicami biologicznymi w sytuacji umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.	2025-2027	Środki własne	MOPS Przecław	Wypracowanie prawidłowych wzorców opiekuńczo – wychowawczych oraz poprawa warunków socjalno – bytowych.
7	Aktywizacja zawodowa członków rodzin.	2025-2027	Środki własne Dotacje celowe	PUP Mielec MOPS Przecław	Poprawa warunków materialnych rodziny.
8	Wspieranie rodzin: wielodzietnych, z dzieckiem niepełnosprawnym, samotnie wychowujących dzieci.	2025-2027	Środki własne Dotacje celowe	MOPS Przecław	Podniesienie jakości życia i bezpieczeństwa socjalno – bytowego.

Cel 3

Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży, w tym szczególnie z rodzin dotkniętych problemem trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Lp.	Nazwa działania	Termin realizacji	Źródło finansowania	Realizatorzy i partnerzy	Rezultat
1	Organizowanie opieki przedszkolnej i żłobkowej.	2025-2027	Środki własne Dotacje celowe	UM w Przecławiu	Poprawa funkcjonowania rodzin z małymi dziećmi.
2	Zapewnienie wsparcia rodzinom z dziećmi niepełnosprawnymi.	2025-2027	Środki własne Dotacje celowe	MOPS Przecław UM w Przecławiu	Poprawa funkcjonowania rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi.
3	Wspieranie uczniów uzdolnionych i utalentowanych.	2025-2027	Środki własne Dotacje celowe	UM w Przecławiu SP z terenu gminy Przecław	Wzrost motywacji do uzyskiwania wybitnych wyników w nauce.
4	Organizowanie zajęć pozaszkolnych w ramach działalności instytucji kultury.	2025-2027	Środki własne Dotacje celowe	DK w Przecławiu	Poszerzanie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży.
5	Organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.	2025-2027	Środki własne	GKRPA w Przecławiu MOPS Przecław	Poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.
6	Organizacja festynów i imprez kulturalnych oraz sportowych.	2025-2027	Środki własne	UM w Przecławiu DK w Przecławiu	Wzmacnianie więzi międzypokoleniowej wśród lokalnej społeczności.
7	Aktywizacja ruchowa dzieci i młodzieży.	2025-2027	Środki własne	UM w Przecławiu Lokalne kluby sportowe	Poszerzanie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Cel 4

Zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa zdrowotnego i publicznego.

Lp.	Nazwa działania	Termin realizacji	Źródło finansowania	Realizatorzy i partnerzy	Rezultat
1	Promowanie wśród rodzin, zdrowego stylu życia.	2025-2027	Środki własne	UM w Przecławiu SP z gminy Przecław	Podwyższenie poziomu świadomości o wpływie stylu życia na stan zdrowia.
2	Promowanie profilaktyki badań stanu zdrowia dzieci, młodzieży i dorosłych	2025-2027	Środki własne	UM w Przecławiu SP z gminy Przecław	Podwyższenie poziomu świadomości o wpływie profilaktyki badań na stan zdrowia.
3	Monitorowania bezpieczeństwa rodzin dotkniętych przemocą domową.	2025-2027	Środki własne	Policja MOPS Przecław	Podwyższenie poziomu stanu bezpieczeństwa rodzin dotkniętych przemocą domową.

4	Promowanie profilaktyki uzależnień w szczególności poprzez realizację programów edukacyjnych	2025-2027	Środki własne	GKRPA w Przecławiu SP z gminy Przecław	Podwyższenie świadomości na temat wpływu uzależnień na zdrowie i życie człowieka, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.
---	--	-----------	---------------	--	---

VIII. REALIZATORZY I PARTNERZY NA RZECZ REALIZACJI PROGRAMU WSPIERANIA RODZIN W GMINIE PRZECŁAW

Liderem w podejmowaniu zadań w zakresie wsparcia rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przecławiu, któremu jest przekazana do realizacji zadanie wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Działania Ośrodka będą wspierane na zasadzie współpracy przez wydziały Urzędu Miejskiego w Przecławiu, a w szczególności Oświatowo – Ekonomiczny oraz Infrastruktury i Rozwoju. Ponadto wsparcie nastąpi także ze strony lokalnych placówek oświatowych (w szczególności pedagogów, psychologów i wychowawców z lokalnych szkół podstawowych) i kulturalnych funkcjonujących w ramach jednostek organizacyjnych gminy Przecław oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Przecław i Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Przecław.

Na zasadzie partnerstwa istniała będzie również współpraca z instytucjami i organizacjami niezależnymi od samorządowej struktury administracyjnej. Jako głównych partnerów partycypujących w realizacji niniejszego Programu należy wymienić:

- 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu,
- 2) Posterunek Policji w Przecławiu,
- 3) Sąd Rejonowy w Mielcu, a w szczególności kuratorów sądowych,
- 4) Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Mielcu,
- 5) Poradnię Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Przecławiu,
- 6) rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze,
- 7) placówki ochrony zdrowia,
- 8) organizacje pozarządowe.

IX. MONITORING

Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności. Analiza i ocena zebranych informacji pozwoli na planowanie dalszych działań oraz doskonalenie działań dotychczas ustalonych.

X. EWALUACJA

Program systemu wspierania rodziny w gminie Przecław na lata 2025 - 2027 będzie podlegał ocenie pod względem skuteczności stosowanych działań. Będzie ona dokonywana w czasie realizacji Programu, jak również po jego zakończeniu. Celem ewaluacji będzie wskazanie sukcesów (mocnych stron) i pozytywnych zmian osiągniętych dzięki wprowadzeniu Programu, jak również refleksja nad tymi jego aspektami, które w przyszłości będą wymagały większej uwagi i modyfikacji. Proces analizy jakości zaproponowanego Programu będzie źródłem niezbędnych informacji i praktycznych wskazówek, które posłużą do udoskonalania działań w systemie wspierania rodziny w gminie Przecław.

Ewaluacja określi:

- 1) poziom skuteczności i użyteczności przyjętego Programu w systemie wspierania rodziny,
- 2) czy podjęty kierunek działań w ramach Programu był właściwy i w jakim stopniu przyczynił się do osiągnięcia założonych celów,
- 3) stopień realizacji założonych celów szczegółowych na poszczególnych etapach Programu,

- 4) przydatność oraz jakość metod i strategii zastosowanych w realizacji poszczególnych celów Programu,
- 5) stopień zaangażowania i nakładów zainwestowanych przez poszczególnych realizatorów zadań.

UZASADNIENIE

Na podstawie zapisów art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 49) gminy mają obowiązek opracować, przyjąć i realizować trzyletnie programy wspierania rodziny biorąc pod uwagę potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny.

Głównym celem Programu wspierania rodzin w gminie Przecław na lata 2025-2027 jest poprawa kondycji i jakości życia rodzin zamieszkujących w gminie Przecław poprzez rozwijanie systemu wsparcia sprzyjającego utrzymaniu i ewentualnemu przywracaniu zdolności do pełnienia właściwych ról społecznych w ramach rodziny. Poprzez realizację Programu zwiększą się możliwości rozwojowe rodziny i jej zdolności do przezwyciężania pojawiających się trudności. Wspieranie funkcjonowania rodzin odbywać się będzie przy ścisłej współpracy samorządu z podmiotami zaangażowanymi w działania na rzecz jej dobra.

Obowiązek ustawowy, jak również konieczność wspierania rodzin zagrożonych problemami, bądź nieradzących sobie z pełnieniem funkcji rodzicielskich, uzasadnia celowość przyjęcia niniejszej uchwały.